

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **L. S.**, zast. JUDr. Jaroslavou Vančurovou, advokátkou, se sídlem Na Pláni 3794/2, Jablonec nad Nisou, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní 118/16, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 20. 3. 2019, č. j. 10.01-000100/19-006, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 A 55/2019-88,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovené zástupkyni žalobkyně JUDr. Jaroslavě Vančurové, advokátce, **s e p ř i z n á v á** odměna a náhrada hotových výdajů za řízení o kasační stížnosti ve výši 6.800 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I.

[1] Žalovaná v záhlaví uvedeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) rozhodla, že advokát k poskytnutí právní služby podle § 18c zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění účinném do 31. 12. 2020 (dále jen „zákon o advokacii“), nebude žalobkyni určen.

II.

[2] Žalobkyně brojila proti napadenému rozhodnutí žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který ji v záhlaví označeným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) zamítl.

[3] Městský soud vycházel z toho, že žalobkyně po žalované požadovala určení advokáta k poskytnutí právní pomoci v řízení o ústavní stížnosti ve věci sp. zn. I. ÚS 764/15. Žalovaná však dospěla k závěru, že žalobkyně nesplnila podmínky stanovené v § 18c odst. 1 a 4 zákona o advokacii, neboť její průměrný měsíční příjem za období 6 kalendářních měsíců předcházejících podání žádosti přesáhl trojnásobek životního minima žalobkyně nebo osob s ní společně posuzovaných. Žalobkyně také ve své žádosti neuvedla a následně nedoložila skutečnosti týkající se finančních a majetkových poměrů, když část žádosti o určení advokáta o osobním majetku, dluzech a osobních výdajích nepopsala a nedoložila požadovaným způsobem.

[4] Městský soud předně nepřisvědčil námitce žalobkyně, že je napadené rozhodnutí nejednoznačné či nepřesné, neboť z podané žaloby je zřejmé, že žalobkyně důvody negativního rozhodnutí o její žádosti pochopila. Městský soud dále nesouhlasil s tím, že by se žalovaná v řízení dopouštěla úmyslných průtahů, neboť to nevyplývalo ze spisu ani odůvodnění rozhodnutí. Městský soud dodal, že vzhledem k obecnosti této námítky se k ní nemohl blíže vyjádřit. Podle městského soudu také žalovaná nebyla povinna přihlédnout k okolnostem jako je věk a zdravotní stav žalobkyně, neboť rozhodné skutečnosti při posuzování žádosti o určení advokáta stanovuje zákon o advokacii ve spojení s vyhláškou Ministerstva spravedlnosti č. 120/2018 Sb. (dále jen „vyhláška“) a žalobkyní uváděné skutečnosti zákon ani vyhláška jako okolnosti, jež mají být zohledněny, nezakotvují. Městský soud dále uvedl, že žalovaná správně přihlížela k dokladům o výši příjmů za období měsíců červenec až prosinec 2018, neboť žalobkyně podala žádost dne 17. 1. 2019.

[5] Souhlasné stanovisko městský soud zaujal i k dalšímu důvodu, pro který žalovaná nevyhověla žádosti žalobkyně. Tím byla skutečnost, že žalobkyně ve formuláři žádosti neuvedla zákonem (§ 18c odst. 4 zákona o advokacii) a vyhláškou [příloha č. 3 body E a G] stanovené skutečnosti a ani je neprokázala. Ani odkaz žalobkyně na jiné rozhodnutí žalované ze dne 2. 1. 2019 (v němž žalovaná žalobkyni vyhověla) ve vztahu k námitce splnění podmínek pro určení advokáta na žádost v projednávané věci neshledal městský soud za relevantní. Vyslovil, že každá žádost je posuzována individuálně, a není tedy rozhodné, jak žalovaná vyřídila jinou žádost žalobkyně.

[6] Za relevantní nepovažoval městský soud ani odkazy žalobkyně na čl. 10 Ústavy a čl. 37 odst. 2 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), o něž opírala svůj názor, že zákon o advokacii a žalovaná nejsou způsobilí k zajišťování ústavních práv. Tvzení žalobkyně o neudržitelnosti konstrukce pojmu životního a existenčního minima coby *bezobsažného výmyslu kohokoli* označil městský soud za subjektivní nesouhlasný názor žalobkyně, kterému nemůže přisvědčit. Žalovaná při posouzení žádosti vyšla z dokladů o výši příjmu žalobkyně a s ní společně posuzovaného manžela a uvažila o nich v souladu s § 18c odst. 1 a 4 za podpůrného použití § 18a odst. 1 věta první zákona o advokacii, v čemž městský soud neshledal žádnou nezákonnost. Městský soud rovněž uvedl, že napadené rozhodnutí, jakož i postup, který jeho vydání předcházel, nepovažuje za

pokračování

rozporný se zákonem o advokacii, Ústavou, Listinou či Evropskou úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod, a proto návrhu žalobkyně, aby z moci úřední takový rozpor vypořádal, nemohl vyhovět.

III.

[7] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) nyní proti napadenému rozsudku brojí kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s. Navrhuje zrušit napadený rozsudek i napadené rozhodnutí a vrátit věc žalované k dalšímu řízení, případně zrušit napadený rozsudek a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

[8] Stěžovatelka nesouhlasí s tím, že městský soud neshledal napadené rozhodnutí nejednoznačným a nepřesným, přestože podala žádost o poskytnutí právní služby podle § 18c zákona o advokacii a žalovaná ji posoudila jako žádost podle § 18a téhož zákona, ačkoli musela z žádosti seznat, že stěžovatelce o právní poradu podle posledně uvedeného ustanovení nešlo. Podle stěžovatelky žalovaná nepřihlédla ani k poslední větě § 18a odst. 1 zákona o advokacii.

[9] Městský soud podle stěžovatelky nebyl oprávněn svévolně vykládat § 18a odst. 1 zákona o advokacii, jak učinil v odst. 26., 27. a 37. napadeného rozsudku, neboť i on věděl, že o právní poradu stěžovatelce jít nemohlo. Stěžovatelka nesouhlasí ani s tím, že městský soud neshledal účelové průtahy, jichž se žalovaná dopouštěla; přitom sama žalovaná uznala, že její rozhodování trvalo od 19. 2. 2019 do 20. 3. 2019. Tím, že městský soud označil s tím související žalobní námitku za obecnou, podle stěžovatelky popřel odůvodnění svého usnesení ze dne 8. 2. 2021, č. j. 9 A 55/2019-77. Stěžovatelka dále spatřuje rozpor v tom, že městský soud na jednu stranu souhlasí s žalovanou, že správně vycházela z výměrů o výši příjmů stěžovatelky a jejího manžela, na druhou stranu však stěžovatelce vytýká, že neprokázala svůj příjem za období šesti měsíců. Podle stěžovatelky neobstojí ani tvrzení městského soudu a žalované o tom, že výše příjmu je jediným hlediskem při rozhodování. Stěžovatelka se rovněž pozastavuje nad tím, že ji městský soud na základě stejných materiálních poměrů v řízení osvobodil od soudních poplatků. Nesouhlasně se stěžovatelka vyjadřuje i k úvaze městského soudu, podle níž „obyčejný zákon“ (myšleno zákon o advokacii - pozn. soudu) je nadřazen ústavním dokumentům nebo mezinárodně přijatým závazkům, zejména když je postaven na takovém konstruktu, jakým je životní minimum.

[10] Stěžovatelka městskému soudu vytýká i to, že v odůvodnění rozsudku nezohlednil vyjádření stran při ústním jednání konaném dne 16. 6. 2021, zejména námitku rozporu výroku rozhodnutí žalované s obsahem poučení, důvod podání ústavní stížnosti a popis technologie rozhodování žalované na brněnském pracovišti. Za pochybení považuje, že se městský soud nevyjádřil k tvrzení žalované, že někteří soudci Ústavního soudu vyvolávají nátlak na advokátskou obec, aby advokáti nepřijímali zastoupení k řízením o ústavních stížnostech. Ohrazuje se rovněž proti neposkytnutí stejnopisu protokolu o jednání ze strany městského soudu. Strany v řízení podle jejího názoru neměly rovné podmínky a ústní jednání postrádalo smysl, neboť ve věci již bylo předem rozhodnuto.

[11] Nezákonnost napadeného rozsudku stěžovatelka spatřuje dále v tom, že městský soud nesprávně posoudil skutečnost, že žalovaná nepřihlédla k dříve známým okolnostem. V jiné věci žalobkyně rozhodnuté dne 2. 1. 2019 shledala žalovaná splnění zákonných

podmínek pro určení advokáta, avšak v projednávané věci rozhodnuté dne 20. 3. 2019 splnění těchto podmínek nedovodila, ačkoliv se postupovalo na základě totožné právní úpravy. Rozhodné skutečnosti, které vedly k vyhovění jedné z žádostí žalobkyně, musely být žalované známy i při rozhodování v projednávané věci a měly být podkladem pro napadené rozhodnutí. Pokud se tak nestalo, měl městský soud napadené rozhodnutí zrušit, neboť opačný výklad a trvání na opětovném vyplnění formuláře by znamenalo přepjatý formalismus.

[12] S ohledem na celospolečenský zájem, v němž byla ústavní stížnost ve věci, pro niž žádala určení advokáta, podle stěžovatelky podána, bylo na místě zabývat se možností prominutí nesplnění formálních podmínek ve smyslu výše zmiňovaného § 18a odst. 1 věta poslední zákona o advokacii, čímž se však žalovaná ani městský soud nezabývaly. Ústavní přesah, konkrétně zásah do práva na spravedlivý proces ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny, pak stěžovatelka spojuje v tom, že za situace, kdy Ústavní soud sám nemůže ustanovit advokáty, lze se jej pro tyto účely domoci výlučně u žalované.

IV.

[13] Žalovaná svého práva vyjádřit se ke kasační stížnosti nevyužila.

V.

[14] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadený rozsudek netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[15] Kasační stížnost není důvodná.

[16] Podle § 18c odst. 1 zákona o advokacii, *žadatel, jehož příjmové a majetkové poměry to odůvodňují, a který není ve věci, v níž žádá poskytnutí právní služby, zastoupen jiným advokátem nebo osobou podle § 2 odst. 2 písm. a), má právo, aby mu Komora určila advokáta k poskytnutí právní služby. V téže věci může být žadateli určen Komorou advokát pouze jednou; to neplatí, odmítne-li v této věci dříve určený advokát poskytnout právní služby z důvodů uvedených v § 19, nebo nastane-li situace uvedená v § 20 odst. 2.*

[17] Podle § 18c odst. 4 zákona o advokacii, *k žádosti musí být přiloženy doklady o výši příjmu žadatele a společně s ním posuzovaných osob za období 6 kalendářních měsíců předcházejících podání žádosti, jakož i doklady o jeho majetkových poměrech. Podrobnosti náležitostí žádosti včetně vzoru jejího formuláře a způsob prokazování příjmových a majetkových poměrů žadatele, jakož i rozsah údajů, které je žadatel povinen Komore sdělit, stanoví Ministerstvo spravedlnosti vyhláškou.*

[18] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že stěžovatelka blíže neupřesňuje, v čem shledává výklad § 18a odst. 1 zákona o advokacii v odstavcích 26., 27. a 37. napadeného rozsudku svévolným. V uvedených pasážích městský soud výklad daného ustanovení zákona o advokacii neprovedl a námitka, kterou městský soud v těchto odstavcích přezkoumává, se výše uvedeného ustanovení zákona o advokacii netýká. Vztahuje se totiž k tvrzené nejednoznačnosti a nepřesnosti napadeného rozhodnutí (odst. 26. a 27. napadeného rozsudku), k čemuž městský soud uvedl, že z žaloby je patrné, že stěžovatelka

pokračování

z napadeného rozhodnutí pochopila, že důvodem negativního rozhodnutí byla skutečnost, že příjem její rodiny překračuje trojnásobek životního minima a že řádně neuvedla a nedoložila skutečnosti týkající se finančních a majetkových poměrů. Obdobně ani v odstavci 37. napadeného rozsudku městský soud neprovádí výklad § 18a odst. 1 zákona o advokacii. V tomto odstavci napadeného rozsudku se městský soud věnuje žalobní námitce týkající se názoru stěžovatelky na zákonné instituty životního a existenčního minima. Na podporu svého závěru o správnosti postupu žalované pak sice městský soud uvádí, že žalovaná rozhodovala „*v souladu s ust. § 18c odst. 1, 4 za podpůrného použití ust. § 18a odst. 1 věta první ZA*“, tedy § 18a odst. 1 zákona o advokacii zmiňuje, žádný výklad daného ustanovení ani v této části napadeného rozsudku přesto nepodává. Souhlasit se stěžovatelkou nelze ani v tom, že by městský soud dovozoval, že ve své žádosti žádala o právní poradu, neboť takový závěr z napadeného rozsudku nevyplývá. Tyto námitky tedy Nejvyšší správní soud neshledal důvodnými.

[19] Za neopodstatněnou považuje Nejvyšší správní soud rovněž námitku, podle níž městský soud popřel odůvodnění svého usnesení ze dne 8. 2. 2021, č. j. 9 A 55/2019-77, tím, že označil žalobní námitku úmyslných průtahů za příliš obecnou. Uvedeným usnesením městský soud zamítl žádost žalobkyně o ustanovení advokáta pro ústní jednání, neboť to neshledal v dané fázi řízení za nezbytné k ochraně práv žalobkyně; neshledal tudíž naplněnou podmínku vyplývající z § 35 odst. 10 s. ř. s. Není přitom zřejmé, čím konkrétně měl městský soud popírat důvody svého předchozího procesního rozhodnutí, a Nejvyšší správní soud tudíž i tuto obecnou stížnostní argumentaci nepovažuje za důvodnou.

[20] S ohledem na některé další stížnostní námitky považuje Nejvyšší správní soud za vhodné zdůraznit, že z napadeného rozhodnutí jednoznačně vyplývá, že žádost stěžovatelky o určení advokáta k poskytnutí právní služby podle § 18c zákona o advokacii byla zamítnuta pro nesplnění podmínek daných tímto ustanovením. K tomuto závěru dospěla žalovaná na základě zjištění, že příjmy, které stěžovatelka doložila (své a společně posuzovaného manžela) za období šesti kalendářních měsíců předcházejících podání žádosti, přesáhly trojnásobek životního minima (konkrétně o 6.705 Kč). Stěžovatelka nadto ve formuláři žádosti neuvedla a nedoložila skutečnosti týkající se jejích finančních a majetkových poměrů. Konkrétně v žádosti nebyl požadovaným způsobem vyplněn bod E (týkající se osobního majetku) a bod G (vztahující se k dluhům a osobním výdajům), který nebyl ani nijak doložen. Z toho žalovaná usoudila, že stěžovatelka není osobou, jejíž příjmové a majetkové poměry odůvodňují určení advokáta k poskytnutí právní služby a na základě uvedeného dovodila, že stěžovatelka nesplnila podmínky vyplývající z § 18c odst. 1 a 4 zákona o advokacii.

[21] V souvislosti s právě uvedeným tedy Nejvyšší správní soud neshledává namítaný rozpor, který stěžovatelka spatřovala v tom, že jí bylo vytýkáno neprokázání příjmu, avšak současně žalovaná při rozhodování vycházela z výměrů o výši jejích příjmů. Vady žádosti o určení advokáta totiž byly shledány v neuvedení a nedoložení jinde, totiž že stěžovatelka nesplňuje požadavek výše příjmů a současně neuvedla a nedoložila další potřebné údaje (osobním majetku, výši dluhů a osobních výdajů), jak vysvětleno výše. Nedoložení příjmů stěžovatelce vytýkáno nebylo.

[22] Stěžovatelce nelze přisvědčit ani v tom, že městský soud a žalovaná uvádějí, že výše příjmu je při rozhodování o určení advokáta jediným hlediskem. Rozhodné skutečnosti při tomto rozhodování totiž jasně vyplývají ze zákona o advokacii a z vyhlášky a žalovaná je zjišťuje prostřednictvím formuláře žádosti. Stěžovatelka tuto svoji námitku mylně vyvozuje ze závěru městského soudu o tom, že se při posouzení žádosti nezohledňují takové skutečnosti, jako je věk a zdravotní stav žadatelů. Tento závěr však zcela koresponduje zákonu o advokacii i zmíněné vyhlášce. To však na druhou stranu neznamená, že městský soud vyslovil, že se při posouzení žádosti zohledňuje pouze příjem žadatelů (srov. odstavec 29. napadeného rozsudku). Za důvodnou nepovažuje Nejvyšší správní soud ani námitku, že městský soud v napadeném rozsudku nadřazoval zákon o advokacii ústavním zákonům či mezinárodním závazkům České republiky, neboť ani to z napadeného rozsudku neplyne.

[23] Nejvyšší správní soud neshledal pochybení ani v tom, že k rozhodnutí o zamítnutí žádosti o určení advokáta žalovanou došlo na základě doložení stejného příjmu stěžovatelky, na jehož základě městský soud rozhodoval o osvobození od soudních poplatků. Tato skutečnost, která se stěžovatelce může jevit rozpornou, pramení z toho, že žalovaná i městský soud rozhodovaly o jiných žádostech, tedy na straně jedné o určení advokáta (žalovaná) a na straně druhé o osvobození od soudních poplatků (městský soud), na základě jiných právních norem, které stanoví odlišné podmínky pro vyhovění takovým žádostem. Žalovaná, jak již shora uvedeno, byla při posuzování žádosti stěžovatelky vázána podmínkami danými zákonem o advokacii. Zjišťovala tedy, zda příjmové a majetkové poměry stěžovatelky odůvodňují určení advokáta pro poskytnutí bezplatné právní služby, a to na základě stěžovatelkou poskytnutých informací, které, jak bylo rovněž uvedeno výše, nebyly v předepsaném formuláři poskytnuty kompletně a požadovaným způsobem. Oproti tomu městský soud rozhodoval o žádosti o osvobození od soudních poplatků podle § 36 odst. 3 s. ř. s. a v odůvodnění usnesení uvedl, že vycházel z usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 5. 2019, č. j. 2 As 17/2019-40, o ustanovení zástupce, v němž byly majetkové a výdělkové poměry stěžovatelky vyčísleny. Takovému postupu městského soudu nic nebrání, pokud v souladu s uvedeným ustanovením své závěry řádně odůvodní, což v projednávané věci učinil. Jelikož se nejedná o rozhodování v totožné věci ani na základě stejných právních předpisů, nelze považovat bez dalšího za pochybení, že žalovaná a městský soud dospěly v případě téže stěžovatelky k rozdílným závěrům.

[24] S ohledem na shora uvedené tudíž Nejvyšší správní soud shrnuje, že nedovodil stěžovatelkou vytčená pochybení v právním posouzení věci, a kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. proto nebyl naplněn.

[25] Stěžovatelka v kasační stížnosti namítá také kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. zejména proto, že žalovaná nepřihlédla při posouzení její žádosti k údajům v jiných stěžovatelčiných žádostech.

[26] Z § 18c odst. 2, 4 a 5 zákona o advokacii vyplývá, že k tomu, aby žalovaná mohla určit žadateli advokáta k poskytnutí bezplatné právní služby, je žadatel povinen podat žádost na předepsaném formuláři, tato žádost musí splňovat zákonné náležitosti a musí být doplněna o požadované doklady, na jejichž základě žalovaná zjišťuje správnost a aktuálnost v žádosti uvedených údajů o majetkových a výdělkových poměrech žadatele. O každé

pokračování

žádosti žalovaná vede (v souladu se subsidiárně aplikovaným správním řádem – viz § 55 odst. 1 zákona o advokacii) samostatné řízení a o každé také samostatně rozhoduje. V projednávaném případě žalovaná stěžovatelce vytýkala neúplné vyplnění potřebných údajů v její žádosti a také nedoložení těchto potřebných údajů. V důsledku toho z žádosti vyplývalo toliko to, že příjmové a majetkové poměry stěžovatelky určení advokáta neodůvodňují.

[27] Nejvyšší správní soud se tedy zabýval otázkou, zda je napadené rozhodnutí zatíženo namítaným přepjatým formalismem, pokud žalovaná nepřihlédla k údajům uvedeným v jiné žádosti stěžovatelky. Dospěl však k závěru, že tomu tak není. Výrazem přepjatého formalismu nemůže být postup žalované za předpokladu, že dodržuje zákon, tedy postupuje v souladu se zásadou vyplývající z § 2 odst. 1 správního řádu. Jinými slovy, postupovala-li žalovaná v nyní posuzovaném případě důsledně podle zákona o advokacii, nelze jí v tomto ohledu ničeho vytknout. Nejvyšší správní soud má naopak za to, že ze zákona o advokacii nelze jako správný a žádoucí vyvozovat postup nastíněný stěžovatelkou, tedy že by žalobci, kteří pravidelně využívají možnosti požádat žalovanou o určení advokáta za účelem poskytnutí bezplatné právní porady či služby, mohli pouze potvrzovat, že se jejich situace od poslední řádně podané a doložené žádosti nezměnila, a proto již nedokládat skutečnosti, jež jsou podle zákona o advokacii pro posouzení jejich žádosti významné. Trvání na tom, aby žadatelé o určení advokáta při podání každé žádosti řádně vyplnili zákonem o advokacii a vyhláškou stanovený formulář žádosti a doložili jej potřebnými podklady, tedy nelze zásadně považovat za přepjatý formalismus. Skutečnosti podstatné pro posouzení každé jednotlivé žádosti se totiž mohou v čase měnit a prosté sdělení žadatele, že k takové změně nedošlo, nelze s ohledem na požadavky vyplývající ze zákona o advokacii považovat za dostatečné. Uvedená námitka tudíž není důvodná a ani kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. nebyl naplněn.

[28] Zbývá dodat, že stěžovatelka také namítá, že žalovaná její žádost nesprávně posuzovala jako žádost o právní poradou ve smyslu § 18a zákona o advokacii, přestože musela vědět, že o právní poradou stěžovatelce nešlo; současně se stěžovatelka v kasační stížnosti dovolává aplikace § 18a odst. 1 věty poslední téhož zákona a v té souvislosti namítá porušení čl. 36 odst. 1 Listiny, neboť má za to, že bylo na místě zabývat se možností prominutí nesplnění formálních podmínek žalovanou; ústavní stížnost podávala v celospolečenském zájmu. K těmto stížnostním námitkám Nejvyšší správní soud uvádí, že jsou uplatněny poprvé až v kasační stížnosti, třebaže mohly být vzneseny již v řízení o žalobě, neboť v tom stěžovatelce nic nebránilo. Je přitom zřejmé, že tyto námitky se vztahují k postupu žalované a jejímu posouzení stěžovatelčiny žádosti. Jelikož tyto námitky nebyly podrobeny přezkumu městským soudem, nemůže se jimi nyní zabývat ani kasační soud. Tyto námitky jsou ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřijatelné.

[29] Jde-li o námitku rozporu výroku rozhodnutí žalované s obsahem poučení, důvod podání ústavní stížnosti a popis technologie rozhodování žalované na brněnském pracovišti, které zástupce žalobkyně vznesl při ústním jednání konaném u městského soudu dne 16. 6. 2021, nelze než konstatovat, že se jedná o námitky uplatněné v řízení před městským soudem až po uplynutí lhůty k podání žaloby [§ 71 odst. 2 s. ř. s.]. Městský soud se k nim v napadeném rozsudku nikterak nevyjádřil, ač bylo na místě opožděnost těchto námitek alespoň stručně zmínit. Nejvyšší správní soud však přesto shledal, že se nejedná

o takovou vadu, pro niž by bylo třeba napadený rozsudek rušit. I kdyby totiž městský soud o věci znovu rozhodoval, doplnil by do odůvodnění rozsudku pouze stručnou pasáž o opožděnosti těchto námitek a k jejich věcnému vypořádání by nemohl přistoupit. Je tudíž zjevné, že toto dílčí pochybení nemá žádný vliv na zákonnost napadeného rozsudku.

[30] Konečně k dalším namítaným pochybením, jež stěžovatelka v kasační stížnosti zmiňuje, Nejvyšší správní soud uvádí následující. Stěžovatelka namítá, že se žalovaná při ústním jednání vyjádřila tak, že činila nátlak, aby advokáti nepřijímali zastoupení v řízeních o ústavních stížnostech. Ze záznamu jednání, které se u městského soudu v této věci uskutečnilo dne 16. 6. 2021 a který je zachycen na nosiči CD, jež je součástí spisu městského soudu na č. l. 76, však v tomto směru vyplývá pouze to, že žalovaná vyjádřila svůj názor na podávání bezdůvodných ústavních stížností a na možnost nést náklady za řízení o takových stížnostech. Nejednalo se tedy o tvrzený nátlak, aby advokáti nepřijímali zastoupení v řízeních o ústavních stížnostech. Nadto toto vyjádření žalované nepředstavuje žalobní námitku, s níž by byl městský soud povinen se vypořádat, tudíž není vadou napadeného rozsudku, že se tímto vyjádřením žalované nezabýval (srov. § 75 odst. 2 s. ř. s.). Nadto toto vyjádření ani nesouviselo s meritem projednávané věci, a je tak z hlediska rozhodnutí městského soudu v této věci zcela bezpředmětné.

[31] K námitce neposkytnutí stejnopisu protokolu z jednání lze odkázat na poučení, které se stěžovatelce (prostřednictvím jejího zástupce) dostalo při jednání konaném u městského soudu dne 16. 6. 2021, či na přípis uvedeného soudu ze dne 21. 7. 2021, v nichž městský soud stěžovatelce sdělil, že se protokol o jednání nevyhotovoval. Městský soud v dané věci postupoval v souladu s § 49 odst. 13 s. ř. s. a jednání zaznamenal na trvalém nosiči dat, který je součástí spisu (a který může na žádost obdržet i stěžovatelka, jak byla městským soudem řádně poučena). Současně městský soud v souladu s uvedeným ustanovením rozhodl, že se z jednání nebude sepisovat protokol. V tomto svém postupu se tudíž nedopustil žádného pochybení vůči stěžovatelce.

[32] Shora uvedené námitky jsou podřaditelné pod kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Ten sice stěžovatelka v kasační stížnosti neuplatnila, ale Nejvyšší správní soud je k vadám podřaditelným pod uvedený kasační důvod povinen přihlížet z úřední povinnosti, tedy i tehdy, pokud jej stěžovatel neuplatní (§ 109 odst. 4 s. ř. s.). S ohledem na skutečnost, že žádné z těchto námitek Nejvyšší správní soud nepřisvědčil a v postupu městského soudu tvrzená pochybení nedovodil, uzavírá, že ani kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. naplnění není.

[33] Závěrem Nejvyšší správní soud pro úplnost dodává, že stížnostní námitku týkající se nerovných podmínek stran sporu stěžovatelka v kasační stížnosti nikterak nerozvádí, tudíž k ní kasační soud se stejnou mírou obecnosti uvádí, že ze správního spisu ani z napadeného rozsudku nevyplývají žádné okolnosti, které by svědčily o její důvodnosti. Nejvyšší správní soud rovněž doplňuje, že si je vědom nálezu Ústavního soudu ze dne 24. 1. 2023, sp. zn. Pl. ÚS 44/21, kterým byla s účinností od 31. 12. 2023 zrušena část § 18c odst. 1 zákona o advokacii. Na posouzení případu stěžovatelky to však nemá žádný vliv, neboť ta netvrdila, že by určení advokáta neodůvodňovaly její majetkové poměry, avšak pomoc advokáta si nemohla zajistit z jiných důvodů.

pokračování

VI.

[34] Kasační stížnost není pro výše uvedené důvodná, a proto ji Nejvyšší správní soud ve smyslu § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[35] Zároveň Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatelka neměla v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšné žalované pak nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů její běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud tudíž rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

[36] Stěžovatelce byla usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 8. 2021, č. j. 4 As 242/2021-24, ustanovena zástupkyně JUDr. Jaroslava Vančurová, advokátka. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. platí v takovém případě hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanovenému zástupci stát. Podle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bodu 5 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), náleží ustanovené zástupkyni odměna za dva úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) advokátního tarifu (první porada s klientem včetně přípravy a převzetí zastoupení a doplnění blanketní kasační stížnosti) ve výši 2x3.100 Kč, tj. 6.200 Kč, a podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu náhrada hotových výdajů s těmito úkony související v paušální částce 2x300 Kč, tj. 600 Kč. Celkem tedy náleží zástupkyni stěžovatelky odměna a náhrada hotových výdajů ve výši 6.800 Kč, která jí bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 24. února 2023

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu